

Vieremän maaseutukoulujen opiskeluhooltosuunnitelma

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO

2 OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT

3 YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

- 3.1 Opiskeluhoitotyötä koulun arjessa tekevät
- 3.2 Monialaisten opiskeluhoitoryhmien toimintatavat
- 3.3 Toimintatapoja oppilaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi
 - Lasten – ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
 - Kummioppilastoiminta
 - Huomaa hyvä! Hyvät käytöstavat
 - Personal Trainer
 - Yksinäisyyden vähentäminen, osallisuuden vahvistaminen
 - Kouluruokailu
 - Kouluterveydenhuolto
 - Koulutapaturmat ja ensiapu
 - Koulukuraattori
 - Koulupsykologi
 - Koulukuljetukset
 - Järjestyssäännöt
 - Poissaoloihin puuttuminen
 - Koulutehtävien laiminlyönti
 - Opiskeluhoillon yhteistyö koulutuksen siirtymävaiheissa

4 YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

- 4.1 Oppilaalle tarjottava opiskeluhoollollinen tuki kurinpitöraangaistuksen yhteydessä sekä silloin, kun opetukseen osallistuminen on evätty

5 OPISKELUHUOLLON YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIDEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

- 5.1 Kasvatuskeskustelu- toimintatapa
- 5.2 Lastensuojeluilmoitus

6 OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

7 VIEREMÄN MAASEUTUKOULUJEN KIUUSAAMISEN, HÄIRINNÄN, SYRJINNÄN JA VÄKIVALLAN VASTAINEN SUUNNITELMA

- 7.1 Koulukiusaamisen määrittely
- 7.2 Kiusaamisen ennaltaehkäisy
 - Kiusaamista ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä koulussamme
 - Sosiaalisten taitojen kehittäminen
 - Kiusaamisen havaitseminen
 - Välitön puuttuminen

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki astui voimaan 1.8.2014. Uusi laki painottaa ennalta ehkäisevän työn eli yhteisöllisen oppilashuollon ensisijaisuutta. Yhteisöllisen opiskeluhuollon tuleekin tästä lähtien olla ensisijainen toimintamuoto. Tavoitteena on, että koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Laki korostaa myös oppilaiden ja vanhempien osallisuutta. Oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava opiskeluhuolto. Hänellä on myös oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opiskeluhuollon järjestäminen perustuu perusopetuslakiin ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Opiskeluhuollon järjestämistä ohjaa myös Ylä-Savon yhteistoiminta-alueelle laadittu lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Vieremän kunnan opetussuunnitelmassa 1–9 luokille on kuvattu opiskeluhuollon kokonaisuus kunnan tasolla. Lisäksi jokaisen koulun tulee laatia oma koulukohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Tämän opiskeluhuollon suunnitelman tavoitteena on kuvata, miten opiskeluhuoltotyötä toteutetaan Vieremän maaseutukouluilla. Suunnitelma tulee päivittää vuosittain.

2 OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT

Asetuksella (338/2011) säädetään lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä suun terveydenhuollon henkilöstön toiminta lasten ja nuorten ehkäisevissä palveluissa. Asetuksessa ei säädetä henkilöstömääristä. Asetuksen toimeenpanon edellytyksenä on kuitenkin riittävä ja osaava henkilöstö, joka kunnan tulee turvata.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitaja ja lääkäri toimivat työparina sekä yhteistyössä koulun muun henkilöstön kanssa. Terveydenhoitaja ja lääkäri vastaavat koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toteutumisesta ja kehittämisestä toimintaohjelman sekä koulun opetussuunnitelman mukaisesti. Lastenneuvola vastaa esikouluikäisten lasten terveydenhuollosta.

Terveydenhoitaja käy maaseutukouluilla kerran kuukaudessa. Koulukuraattori ja psykologi käyvät tarvittaessa.

3 YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

Opiskeluhuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus¹. Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa.² Kouluyhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § 1 mom.

² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 4 mom. ja 18 § 1 mom.

Koulussa opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla.³ Opiskeluhoollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut⁴. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla⁵. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjässä⁶.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta opiskeluhoollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoollon palveluja⁷. Oppilaan ja huoltajan osallisuus opiskeluhoollon suunnitelmallinen yhteistyö ja opiskeluhoollosta tiedottaminen lisää opiskeluhoollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskeluhoollon osalta.

Opiskeluhoollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa opiskeluhoollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Opiskeluhoollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään kouluyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää opiskeluhoollon suunnitelmallista arviointia⁸.

³ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 ja 2 mom.

⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 3 mom.

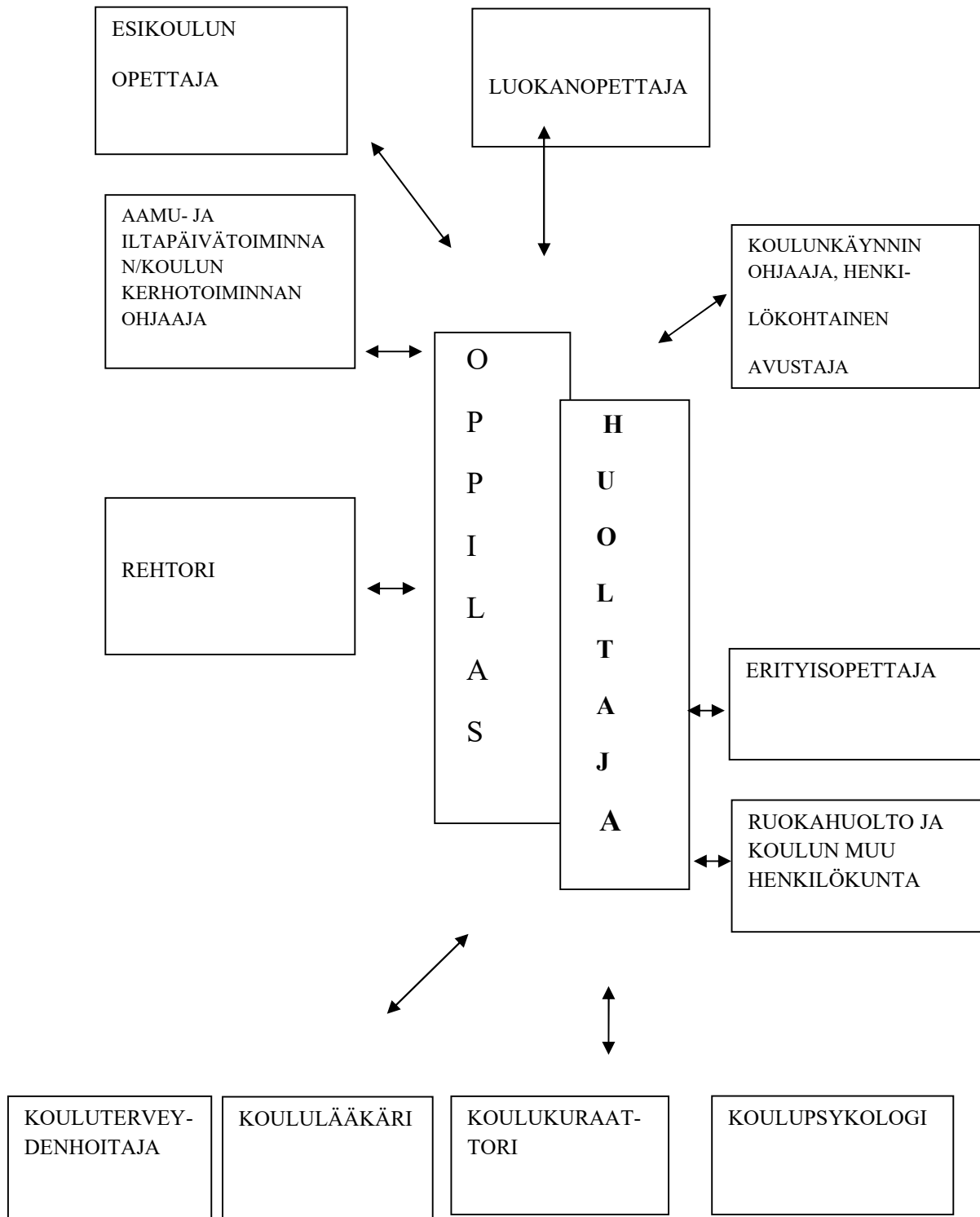
⁵ Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.

⁶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 § ja 17 §

⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 § 1 ja 2 mom.

⁸ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 25 §

3.1 Opiskeluhoultotyötä koulun arjessa tekevät

Opiskelijahuolto on kokonaisuus, jossa eri tahoilla on eri tehtäviä ja toimintatapoja hyvinvoinnin edistämiseksi. Vieremän kunta koulutuksen järjestäjänä huolehtii siitä, että koulujen fyysiset tilat täyttävät hyvät terveyden ja turvallisuuden vaatimukset. Jokaisella kouluyhteisössä opiskelevalla ja työskentelevällä on omia tehtäviä, joista hän huolehtii. Tämän avulla pyritään takaamaan jokaiselle hyvä koulupäivä.

OPPILAS / OPISKELIJA JA HUOLTAJA:

- koulun järjestyssääntöjen noudattaminen
- oppilaan säännöllinen koulunkäynti
- läksyistä huolehtiminen
- ilmoitus poissaoloista ja loma-anomukset
- säännöllinen yhteydenpito luokanopettajaan/luokanvalvojaan
- vanhempainiltoihin osallistuminen
- vähintään yksi luokanopettajan/-valvojan tapaaminen lukuvuodessa
- tarvittaessa HOJKS/HOPPI –palaveriin osallistuminen
- riittävästä hygieniasta, ravinnosta, harrastusmahdollisuuksista ja
- yöunesta huolehtiminen
- lapsuuden ja aikuisuuden kunnioittaminen

ESIKOULUNOPETTAJA:

- vahva perustyö
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- järjestää tarvittaessa vanhempainvartit
- säännöllinen yhteydenpito huoltajaan
- huolehtii esiopetussuunnitelmien tekemisestä ja seuraamisesta
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaaminen eteenpäin
- perheen ohjaaminen muiden palveluiden piiriin (esim. perheneuvola, sosiaalityöntekijä)
- siirtopalaverien järjestäminen keväällä – tiedonsiirto luokanopettajalle
- elinikäisen oppimisen ja kouluvalmiuksien tukeminen
- kiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen

LUOKANOPETTAJA:

- vahva perustyö
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- säännöllinen yhteydenpito huoltajiin
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- läksyistä huolehtiminen, tukiopetus, koepäivämäärät
- luokan ja koulun yhteiset tapahtumat ja retket
- poissaolojen seuraaminen ja tarvittaessa ohjaus koulukuraattorille ja -psykologille, loma-anomukset
- vanhempainvartit syksy ja/tai kevät
- oppimisen esteiden tunnistaminen ja jatkotoimenpiteet
- koulukiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen
- siirtymävaiheen yhteistyö
- yhteistyö sairaalakoulun kanssa tarvittaessa

ERITYISOPETTAJA:

- vahva perustyö
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- oppimisvaikeudet
- keskittymisvaikeudet, sopeutumisongelmat
- työrauhaongelmat
- alisuoriutuminen
- erityislahjakkuudet
- HOJKS/HOPPI
- yksilölliset materiaalit
- siirtymävaiheen yhteistyö
- pienryhmä- ja samanaikaisopetus oppimisvaikeudet
- yhteistyö sairaalakoulun kanssa tarvittaessa

REHTORIT

- vahva perustyö
- koulun johtaminen
- koulun järjestyssäännöistä vastaaminen
- turvallisesta oppimis- ja kasvu ympäristöstä huolehtiminen
- asioiden selvittely, kurinpidolliset toimenpiteet
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen
- yhteydenpito koteihin ja viranomaisiin
- OHR:n koolle kutsuminen/vastaavan nimeäminen
- pedagoginen johtaminen
- koulun toimintaa ohjaavien eri suunnitelmien, seuranta, päivittäminen ja arviointi

Lisäksi Kirkonkylän REHTORI:

- sivistystoimen johtaminen
- Nimeää edustajat oppilashuollon eri työryhmiin

OPPILASKUNNAN HALLITUS

- toimii oppilaskunnan äänenä
- pyrkii edistämään oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia koulun asioihin
- edistää vuorovaikutusta ja yhteistyötä
- ideoi ja ehdottaa parannuksia koulu ympäristöön, hankkii välituntivälineitä
- ylä- ja alakoulun oppilaskuntien hallitukset toimivat yhteistyössä
- pyrkii madaltamaan kynnystä ala- ja yläkoulun välillä mm. yhteisten tapahtumien avulla

KOULUTERVEYDENHOITAJA:

- terveydenhoidon asiantuntija
- oppilaiden vuosittaiset tarkastukset
- laajennetut terveystarkastukset
- yhdessä koululääkärin kanssa (1.lk, 5.lk, ja 8.lk)
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen
- tarvittaessa yhteydenpito huoltajaan
- valvoo koulun terveydellisiä oloja yhdessä lääkärin ja terveystarkastajan kanssa
- antaa rokotuksia ja ensiapua koulutapaturmissa
- mieliala-asiat (arviointi, hoidon ohjaus, konsultointi)
- ennaltaehkäisevä työ
- toteuttaa terveystarkastusta- ja neuvontaa yhdessä muun terveydenhuollon ja koulun henkilökunnan kanssa
- yhteistyön edistäminen kodin, koulun ja muiden tahojen kanssa
- tarvittaessa koulukiusaamiseen puuttuminen

KOULULÄÄKÄRI:

- lääketieteen asiantuntija
- oppilaiden laajat terveystarkastukset yhdessä terveydenhoitajan kanssa
- lääkärinpalvelut, mm. tarvittaessa läheteet lisätutkimuksiin tai -hoitoon tai erikoissairaanhoidon
- toimii yhteistyössä oppilashuollon kanssa
- valvoo koulun terveydellisiä oloja yhdessä terveydenhoitajan ja terveystarkastajan kanssa

KERHOJEN OHJAAJAT

- huolehtii turvallisesta toiminnasta kerhon aikana
- yhteistyö luokanopettajien kanssa lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa
- yhteydenpito luokanopettajaan ja vanhempiin tarvittaessa

KOULUPSYKOLOGI

- auttaa oppilaiden koulunkäyntiin, oppimiseen, kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa
- psykologisten tutkimusten tekeminen (oppimisvaikeudet)
- ennaltaehkäisevän työn painottuminen ja oppilaiden psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen
- mielialaan liittyvät pulmat

KOULUKURAATTORI:

- tukena oppilaiden koulunkäynnissä, vapaa-aikaan ja eri elämäntilanteisiin liittyvissä kysymyksissä
- tukemassa opettajia ja vanhempia kasvatustehtävässä
- tekee myös luokkamuotoista ja ryhmien kanssa tehtävää työtä

RUOKAHUOLTO JA MUU KOULUN HENKILÖKUNTA

- kouluruokailu ja välipalat
- koulun fyysisen ympäristön siisteys

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN OHJAAJAT

- kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
- huolehtii turvallisuudesta ja lapsilähtöisestä toiminnasta
- yhteydenpito luokanopettajaan ja vanhempiin tarvittaessa

3.2 Monialaisten opiskeluhoitoryhmien toimintatavat

Opiskeluhoitoon uudistuksen myötä kunnissa on toiminut elokuusta 2014 alkaen kolmenlaisia opiskeluhoitoryhmiä. Koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhoitoon palveluja tuottavien tahojen kanssa opiskeluhoitoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Vieremän kuntaan valittavan opiskeluhoitoon monialaisen ohjausryhmän asettaa sivistysosaston osastopäällikkö. Monialainen opiskeluhoitoon ohjausryhmä vastaa opiskeluhoitoon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ryhmä kokoontuu vähintään kerran lukuvuodessa tai tarvittaessa.

Maaseutukouluilla kokoontuu kerran vuodessa monialainen opiskeluhoitoryhmä, joka koordinoi ja kehittää opiskeluhoitotyötä koulun tasolla. Se osallistuu koko kouluyhteisön hyvinvointia edistävään työhön arvioimalla hyvinvointitilannetta koulun ja luokan tasolla sekä toimii asiantuntijana terveellisen ja turvallisen opiskelu-ympäristön kehittämisessä. Ryhmä laatii vuosittain koulukohtaisen oppilashuollon työsuunnitelman, johon on kirjattu kehittämiskohteet ja tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Hyvä tapa on laatia toimintakalenteri, jossa huomioidaan asioiden kiireellisyysjärjestys ja kouluvuoden aikana säännöllisesti toistuvat aikarajat esim. nivelvaiheet.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä koostuu opiskeluhoitoon asiantuntijoista ja lisäksi ryhmään kuuluvat lukuvuosittain vaihtuvat oppilas- ja huoltajajäsenet. Maaseutukouluilla opiskeluhoitoryhmän puheenjohtajana, koollekutsujana ja muistion laatijana toimii koulun rehtori. OHR: n kokoontumisista laaditaan muistio. Muistioon kirjataan läsnäolijat, käsiteltävä asia, päätökset/toimenpiteet, aikataulu, vastuuhenkilö ja seuranta.

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoitoon palveluiden järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmän kokooa se opetushenkilöstön tai opiskeluhoitoon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan

vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai oppilaiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää oppilaan tai huoltajan suostumusta.

3.3 Toimintatapoja oppilaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi

Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Valtakunnallinen kouluterveyskysely tarjoaa runsaasti tietoa nuorten terveydestä ja hyvinvoinnista kehittämistyötä varten. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisessä on keskeistä varhainen puuttuminen ja puheeksi otto, tukeminen ja tuuppaaminen lasten ja perheiden luonnollisissa kontakteissa neuvolassa, päivähoidossa, kouluissa ja harrastustoiminnassa. Lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä ravitsemus- ja liikunta- ja päihdekasvatusta tulee tehdä koko koulu- ja opiskeluajan ja heitä tulee kannustaa tekemään terveitä valintoja. Erityinen huomio on kiinnitettävä kehityksen nivelvaiheisiin, siirtymävaiheisiin kodista päivähoitoon, kouluun ja opiskelun eri vaiheisiin ja työhön.

Perusopetuksen koulutuksen tavoitteiksi ja toimenpiteiksi on suunnitelmassa asetettu:

1. Oppilaitos- ja kouluverkko sopeutuu pienenevien ikäluokkien tilanteeseen
Toimenpiteinä esi- ja perusopetus turvataan lähipalveluna, madalletaan esteitä käydä koulua yli kuntarajojen ja koulumatkaan käytettyjen aikojen kehitystä ja koulumatkajärjestelyjä seurataan. Tavoitteena on pienten koululaisten kuljetusaikojen pitäminen kohtuullisena.
2. Koulu tukee tiedollisten osaamistavoitteiden ohella entistä paremmin lapsen yleisen hyvinvoinnin, tunne-elämän, sosiaalisten taitojen sekä eettisen ja esteettisten taitojen kehitystä, jolloin koulut onnistuvat paremmin ongelmien ennaltaehkäisemisessä ja varhaisessa tunnistamisessa. Toimenpiteinä koulujen kerhotoiminnan kehittäminen sekä opetus- oppilashuolto- ja opinto-ohjauksen palveluiden korkea laatu ja ammattihenkilöstön saatavuus.
3. Lasten- ja nuorten kouluviihtyvyys parantuu
Toimenpiteinä fyysisen työ- ja oppimisympäristön kehittäminen. Työilmapiiriä kehitetään yhteisöllisyyttä ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia lisäävään suuntaan sekä lasten ja nuorten opiskelutaitoja vahvistetaan ja opiskeluun liittyvissä vaikeuksissa autetaan.

Oppilas elää samanaikaisesti kodin ja koulun vaikutuspiirissä. Tämä edellyttää näiden kasvatusyhteisöjen vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaantuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuutensa. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja koko kouluyhteisön hyvinvointia.

On tärkeää, että huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun kasvatustyön tavoitteiden asettamiseen, suunnitteluun ja arviointiin yhdessä opettajien ja oppilaiden kanssa. Koulun on oltava

yhteistyössä huoltajan kanssa niin, että hän voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla.

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämistä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta.

Huoltajille annetaan tietoa opetussuunnitelmasta, opetuksen järjestämisestä, opintoihin liittyvästä arvioinnista, oppilaan tuen tarpeista ja tuen saannin mahdollisuuksista ja huoltajan mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen. Kodin ja koulun yhteistyössä seurataan oppilaan poissaoloja.

Kummioppilastoiminta

Jokaiselle esikoululaiselle valitaan kummioppilas 5.-6.luokan oppilaista. Kummioppilaan tehtävänä on esim. kouluun tutustumispäivänä esitellä koulua ja olla tukena ja turvana koulun arjessa.

Huomaa hyvä! Hyvät käytöstavat

Maaseutukouluilla keskitytään vahvistamaan oppilaan vahvuuksia ja koulun arvoja Huomaa hyvä! - materiaalia tai muuta vastaavaa materiaalia hyödyntäen. Vahvuuksien tunnistamisen kautta oppilaita tuetaan oman minäkuvan vahvistamisessa, erilaisuuden hyväksymisessä sekä vuorovaikutustaitojen kehittämisessä.

Personal trainer

Koulu personal trainer tarjoaa liikunta- ja ravitsemusneuvontaa oppilaille maksutta. Henkilökohtaiset valmennukset voidaan toteuttaa koulupäivän jälkeen tai sovitusti koulupäivän aikana. Koulu personal trainer tekee tiivistä yhteistyötä koulun liikunnan opettajan ja liikuntasihteerin kanssa ja on tarvittaessa mukana myös liikuntatuntien aikana sekä erilaisissa tapahtumissa.

Yksinäisyyden vähentäminen, osallisuuden vahvistaminen

Oppilaiden hyvinvointia tuetaan tarjoamalla oppilaille osallisuuden kokemuksia. Jokainen oppilas on osa turvallista luokkaryhmää ja koko koulun yhteisöä. Ryhmässä ja kouluyhteisössä toimiminen, oppilaiden toiveiden kuuleminen ja oppilaiden mahdollisuus aktiivisesti vaikuttaa koulun toimintaan lisäävät oppilaiden osallisuuden kokemuksia. Osallisuuden kokemuksilla vähennetään yksinäisyyden kokemuksia. Koulunuorisotyöntekijä toimii matalan kynnyksen tukihenkilönä ja toimintatapojen jalkauttajana yksinäisyyden vähentämisessä ala- ja yläkoulun puolella.

Kouluruokailu

- Vieremän kunnan ruokapalvelu suunnittelee ja toimittaa ruoat kaikille kouluille. Ateriat ovat ravitsemuksellisesti monipuolisia ja terveellisiä. Kouluilla tarjotaan myös aamupalaa ja välipalaa.
- Ruokailut ovat ohjattuja ja valvottuja. Opettajat yhdessä ruokapalveluhenkilökunnan kanssa ohjaavat terveellisiin ja monipuolisiin valintoihin ja hyviin ruokailutapoihin. Erilaiset teemat ja juhlat kertovat oppilaille paikallisista, kansallisista ja kansainvälisistä ruoista ja tavoista.

Lait ja suositukset:

Kouluruokailun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalojen järjestämistä säätelevät Perusopetuslaki N:o 714/2018 ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset ja lisäasetukset/2010, sekä Lukiolaki N:o 629/1998/28§. Ruokalistojen suunnittelua ohjaavat Ruokaviraston viimeisimmät suomalaiset ravitsemussuositukset sekä Valtion ravitsemusneuvottelukunnan viimeisin kouluruokasuositus.

Arvostus:

Lasten ja nuorten valintoihin koulussa vaikuttavat osaltaan ympäristö, kaverit ja vanhemmat. Kouluruoan arvostus lähtee koko koulun henkilöstön sekä kodin sitoutumisesta. Ruokalistasuunnittelussa kiinnitetään huomiota terveellisten, monipuolisten ja houkuttelevien raaka-aineiden käyttöön ja ruokailutapahtumassa ruokapalvelun henkilökunta ohjaa oppilasta koostamaan terveellisiä ja monipuolisia aterioita. Raaka-aineissa pyritään suosimaan kotimaisia ja paikallisia tuotteita. Opettajat näyttävät omalla esimerkillään, miten ruoka-annos koostetaan lautasmallin mukaisesti ja miten ruokailutapahtumassa käyttäytyään. Kotien antama tuki oikean ruokailumallin ja -ateriarytmin toteuttamiseksi on ensiarvoisen tärkeää.

Ateriarytmi:

Kouluruokailun taustalla ovat kansanravitsemuksen tarpeet ja sen tavoitteena on täydentää kodeissa tapahtuvaa ruokailua.

Riittävä kotiaamiainen varmistaa, ettei nälkä yllätä ja keskittyminen häiriinny koulupäivän aluksi. Aamupalan tueksi koululla tarjotaan maksutta aamupalahedelmä kaikille oppilaille.

Ennen puoltapäivää pidettävä koululounastauko kestää 20-30 minuuttia ja se on tarkoitettu sekä oppilaiden että opettajien virkistäytymiseksi ja katkoksi päivän työrytmiin. Iltapäivällä tarjotaan maksullista välipalaa klo 12 ja 13 välitunneilla. Pienimmille oppilaille tarjotaan lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä maksullista aamu- ja välipalaa. Näiden lisäksi oppilaille tulisi olla mahdollisuus nauttia kotona lämmin päivällisateria sekä 1 – 2 terveellistä välipalaa, jotta päivän ateriarytmi ja riittävä energiansaanti toteutuisivat.

Ruoan turvallisuus:

Jokaisella raaka-aineen alkutuottajalla, jatkojalostajalla, kuljetusyhtiöllä ja tuotteen loppukäyttäjällä on omavalvontasuunnitelma, jonka avulla tarkkaillaan raaka-aineiden ja ruokien oikeita säilytys- ja tarjoilulämpötiloja, varastointia ja käsittelyä. Tällä toimintamallilla pyritään takaamaan raaka-aineiden turvallisuus. Alkuperän jäljitettävyys ja ympäristönsuojelulliset näkökohdat tukevat osaltaan myös lähellä tuotettujen elintarvikkeiden lisääntyvää käyttöä.

Erityisruokavaliot:

Kouluterveydenhoitaja täyttää erityisruokavaliointoituksen oppilaan 1. ja 7. luokan terveystarkastuksen yhteydessä, mikäli oppilaalla on tarvetta poikkeavaan ruokavalioon. Oppilaan huoltajalla on muilla vuosiluokilla ilmoitusvastuu kouluterveydenhuoltoon ruokavalioon tehtävistä muutoksista, myös erityisruokavaliion loppumisesta.

Ilmoituslomake erityisruokavaliomuutoksista löytyy kunnan internet-sivuilta.

Kasvisruokavalioon siirtymisestä vakaumuksen vuoksi tulee aina neuvotella kodin, kouluterveydenhoitajan ja oppilaan kesken, jotta varmistetaan oppilaan perusteet ruokavalioon siirtymisestä ja riittävä energian- ja ravintoaineiden saanti.

Ravitsemus-, terveys- ja tapakasvatus:

Ohjattu kouluruokailu on osa koulun antamaa ravitsemus-, terveys- ja tapakasvatusta, johon osallistuvat kaikki koulun aikuiset kasvattajat.

Vieremän kouluissa pidetään yllä ajanmukaista ravitsemustietoutta muun muassa järjestämällä teemaviikkoja ja –päiviä, kuten salaattiviikko, koulumaitopäivä ja toiveruokaviikot. Vuoden kierron suomalaiset juhlapäivät huomioidaan aina kouluruokailussa.

Tavoitteet ja toimenpiteet terveellisten ravitsemustottumusten edistämiseksi

Tavoitteet ravitsemustottumusten edistämistyölle nousevat viimeisimmästä kouluterveyskyselystä sekä havaituista haasteista ja huolestuttavista ilmiöistä. Keskeiset haasteet vuonna 2024:

1. Todella moni lapsi/nuori jättää aamupalan syömättä kouluun lähtiessä
2. Salaatin/raasteen syöminen kouluruoalla on vähäistä tai satunnaista
3. Oppilaat jättävät kouluruoan kokonaan syömättä (ilmiö painottuu 7 luokan oppilaisiin)

Toimenpiteet:

- Koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittäminen terveellisten ravitsemustottumusten edistämiseksi. Väylänä oppilashuoltoryhmä sekä tiedottaminen ilmiöistä ja huolenaiheista wilman kautta.
- Vanhempia/huoltajia tiedotetaan lapsen syömättömyydestä kouluruoalla
- Kouluruokailuun liittyviä palautteenantotapoja pyritään kehittämään/helpottamaan
- Terveellisiä ravitsemustottumuksia edistetään koulu personal trainer-hankkeen kautta. Oppilailla mahdollisuus myös henkilökohtaiseen ravitsemusneuvontaan.

Kouluruokailuun osallistumisen seuranta

Opettajat ruokailevat yhdessä oman luokkansa oppilaiden kanssa. Opettaja seuraa, että kaikki oppilaat osallistuvat ruokailuun sovitusti. Oppilaita myös kehoitetaan ottamaan ruokaa lautaselle. Ruokailusta voi poistua vasta sitten, kun opettaja antaa luvan. Mahdollisista ongelmakohtista kouluruokailuun osallistumisen suhteen tiedotetaan kunkin lapsen vanhempia/huoltajia.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on oppilaiden terveyden edistäminen, terveen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä koko kouluyhteisön hyvinvoinnin vahvistaminen yhteistyössä oppilaiden, vanhempien ja muun koulun henkilökunnan kanssa. Oppilaat kutsutaan vuosittain terveystarkastukseen terveydenhoitajan vastaanotolle. Laajat terveystarkastukset (terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastus) ovat 1. ja 5. (8.) -luokalla. Laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan mukaan vanhemmat/huoltajat.

Mikäli oppilaalla on hoitoa vaativa sairaus, on terveydenhoitaja/lääkäri lähinnä konsultatiivinen tukitoimi koululle. Oppilaan sairauden mukainen hoitosuhde on usein muualla, mutta tarvittaessa kouluterveydenhuolto on tukemassa hoitoa.

Mikäli oppilas tarvitsee lääkitystä tai hoidollisia toimenpiteitä koulupäivän aikana, oppilaan vanhempi vastaa hoidon kannalta ajantasaisen tiedon toimittamisen oppilaan luokanopettajalle tai luokanvalvojalle.

Suun terveydenhuoltoon hammaslääkärin vastaanotolle kutsutaan 1. ja 5. (8.) -luokan oppilaat. Suuhygienisti vierailee maaseutukouluilla vuosittain. Suun terveydenhuolto toimii ajanvarauksella Vieremän terveystieteiden keskuksessa.

Koulutapaturmat ja ensiapu

Ensiavun järjestämiseksi kouluissa on oltava ensiapukaappi. Välineiden hankintavastuu ja ajantasaisuuden ylläpito kuuluu rehtorin tähän tehtävään määräämälle henkilölle. Ensiapukaapit sijaitsevat opettajien huoneissa ja käsityötiloissa.

Kaikki kuntamme oppilaat on vakuutettu koulutapaturmien osalta vakuutusyhtiö Pohjolassa. Tapaturman sattuessa siitä on välittömästi ilmoitettava opettajalle tai koulun muulle aikuiselle. Mikäli oppilas tarvitsee sairaanhoidollisia toimenpiteitä, hänet lähetetään taksilla aikuisen kanssa terveystieteiden keskuksen vastaanotolle tai päivystykseen. Pienet ensiaputoimenpiteet koulun aikuinen voi hoitaa. Jokaisesta tapaturmasta täytetään tapaturmailmoitus, jonka täyttää se koulun aikuinen joka tapaturman on nähnyt, tai jolle asiasta ensimmäisenä tullaan kertomaan. Tapaturmailmoitus täytetään Wilmassa.

Koulukuraattori

Kuraattori on koulun sosiaalityöntekijä, joka voi olla mukana auttamassa, jos oppilaalla on pulmia koulunkäynnissä, kaverisuhteissa tai hänen elämäntilanteessaan tapahtuu muutoksia. Vanhemmat voivat keskustella kuraattorin kanssa myös perheeseen liittyvistä asioista ja pulmatilanteita ratkotaan yhdessä ja tarpeen mukaan yhteistyötä tehden eri tahojen kanssa.

Kuraattorille ohjaututaan koulun henkilökunnan, kouluterveydenhuollon, oppilaan itsensä tai vanhemman aloitteesta. Aloite voi tulla myös koulun ulkopuoliselta taholta kuten sosiaalityöstä tai perheneuvolasta.

Kuraattorin työ on yksittäisen oppilaan tukemisen lisäksi myös yhteisöllistä työskentelyä ryhmien ja luokkien kanssa, osallistumista tapahtumiin ja opiskeluhuoltoryhmiin.

Psykologi

Koulupsykologi auttaa oppilaiden koulunkäyntiin, oppimiseen, kehitykseen ja mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Koulupsykologi työskentelee yhteistyössä oppilaan, hänen vanhempiansa, koulun henkilökunnan sekä tarvittaessa muiden oppilasta hoitavien tahojen kanssa.

Esiopetuksessa psykologin tehtävä on tukea ja tarvittaessa arvioida lasten kouluvalmiuksia sekä tuen tarpeita. Peruskoulussa psykologin tehtävänä on selvittää ja arvioida lapsen ja nuoren kehityksessä, koulunkäynnissä, opiskelussa tai oppimisessa esiin tulevia pulmia. Lisäksi psykologin työssä painottuu neuvonnan, ohjauksen sekä keskustelutuen tarjoaminen oppilaille ja heidän perheilleen lasten ja nuorten kehitykseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa sekä konsultaatioapu koulun henkilökunnalle.

Yksilötyön lisäksi psykologi tekee yhteisöllistä työtä esimerkiksi oppilashuoltoryhmässä, luokkatunneilla, teemapäivissä ja oppilaille suunnatuissa ryhmissä.

Koulukuljetukset

Esi- ja perusopetuksen oppilaalle järjestetään maksuton koulukuljetus omaan lähikouluun

- 0 - 2 vuosiluokan oppilaalle, jos koulumatka on vähintään 3 km, (perusopetuslain mukaan 5 km)

Esioppilaalla 1 km, jos kuljettava matka valaisematonta tietä (haja-asutusalueella)

- 3 - 9 vuosiluokan oppilaalle, jos koulumatka on vähintään 5 km

sekä lukion oppilaille joiden koulumatka on vähintään 5 km.

Muutoin kuljetus erityisperustein sivistyslautakunnan päätöksellä. 1 kk sivistysjohtajan päätöksellä, jos kyse on koulumatkan vaarallisuuden arvioinnista suurpetohavaintojen perusteella.

Kuljetukseen oikeutetun esi-,perus- ja lukio-opetuksen oppilaan koulumatkaan voi sisältyä myös kävelyosuus, joka pääosin voi olla enintään viisi kilometriä, paitsi esioppilaalla, 1. ja 2. luokan oppilaille enintään kolme kilometriä. Esiopetuksessa olevalla, jolla ei ole tievalaistusta, kävelyosuus on 1 km.

Kuljetukset järjestetään liikennöitsijän omakustanteisen linjaliikenteen, Ely:n järjestämän linjaliikenteen ja Vieremän kunnan ostoliikenteen avulla. Kuljetuksessa käytetään linja-autoja, pienoibusseja ja tilatakseja.

Koululaiskuljetuksia säätelee perusopetuslain 32 pykälä.

”Perusopetuslaki 21.8.1998/628

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoitosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoitosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

[\(19.12.2003/1139\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

L:lla [642/2010](#) muutettu 2 momentti tulee voimaan 1.1.2011. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. ([19.12.2003/1139](#))
Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulun vastuu

- Vuosittain kouluissa käsitellään koulukohtaiset koulukuljetusten pelisäännöt.
- Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan mahdollisena kuljetusten odotusaikana.
- Koulu arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä.

Koulumatka

- Vakuutus on voimassa koulumatkoilla. Oppilaan tulee saapua aamulla suorinta reittiä kouluun ja lähteä koulupäivän jälkeen suorinta reittiä kotiin.
- Koulukuljetusta tulee odottaa sille osoitetulla paikalla.
- Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Vanhemmat huolehtivat, että oppilas

- on ajoissa kuljetuspaikalla
- on pukeutunut sään mukaisesti
- käyttää pimeällä heijastinta
- kuljetusreitin varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna.
- Vanhemmat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Jos oppilas ei tarvitse koulukuljetusta, vanhemmat ilmoittavat.
- Poissaolosta suoraan liikennöitsijälle sekä koululle. Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

Oppilas

- on ajoissa sovitulla odotuspaikalla, että kaikki ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- nousee autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuu penkille ja kiinnittää turvavyön
- automatkalla käyttäytyy asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- pitää ajomatkan aikana turvavyön kiinnitettynä
- kertoo kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistuu autosta viivyttelemättä. Jos joutuu ylittämään tien, odottaa, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaa
- ymmärtää pelisäännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä.

Kuljettajan vastuu

- Vaitiolo velvollisuus: Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille.
- järjestyksenpito autossa ja ongelmatilanteissa: yhteydenotot huoltajaan ja koululle

Vieremän Pohjoisen koulun järjestyssäännöt

Yleistä

1. Järjestyssääntöjen tarkoitus on antaa kaikille yhteiset ja selkeät ohjeet toimia niin, että päivittäinen koulutyö sujuu mahdollisimman hyvin.
2. Turvallinen koulupäivä on kaikkien oikeus ilman kiusaamisen tai väkivallan pelkoa. Älä kiusaa äläkä salli ketään kiusattavan. Nimittely, ivaaminen ja uhkailu ovat kiusaamista. Lyöminen, potkiminen tai muutoin toiselle aiheutettu kipu ovat kiusaamisen äärimuotoja. Tervehtiminen, anteeksipyyttäminen ja kiittäminen ovat käyttäytymisen perusasioita. Kiroileminen on huonoa käyttäytymistä.
3. Järjestyssäännöt ovat voimassa kaikissa koulutyöhön liittyvissä tilanteissa. Koulu-aikaa on työjärjestyksen mukainen työpäivä koulumatkoineen sekä koulun järjestämät kerhot ja muut tilaisuudet.

Päivittäinen työskentely

1. Oppitunneille saavutaan ajoissa ja tarvittavat opiskeluvälineet mukana. Ulkovaatteet jätetään naulakkoon, matkapuhelimet pidetään suljettuna tai äänettömällä. Koulu ei vastaa kännyköistä.
2. Oppilaan velvollisuus on suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Jokainen huolehtii oman paikkansa ja käytävien siisteydestä.
3. Välitunti on virkistytymistä varten, joten toimi sen mukaisesti. Ota huomioon toiset ja vältä tilanteita, joista on harmia toisille. Välitunneille mennään viivyttämättä opettajan annettua luvan. Sisällä saa olla vain opettajan luvalla.
4. Opettajat suorittavat välituntivalvontaa koulun alueella.
5. Vaaratilanteiden välttämiseksi pyöräily sekä lumipallojen heittäminen on välitunnilla kielletty.
6. Koulun alueen viihtyisyys ja siisteys ovat kaikkien yhteinen asia. Kun jokainen huolehtii käyttämänsä välineet paikoilleen, roskat roskakoriin ja ulkovaatteet naulakkoon, saamme pienillä teoilla paljon hyvää aikaan.

Tapaturmat ja vahingot

1. Tapaturman sattuessa siitä on välittömästi ilmoitettava opettajalle.
2. Koulun omaisuutta tulee käsitellä huolellisesti. Vahingosta on ilmoitettava heti opettajalle tai rehtorille. Tahallisesti tai huolimattomuuden vuoksi aiheutettu vahinko on tekijän korvattava. Muista, että toisen omaisuuden ei saa luvattu koskea.

Koulumatkat ja liikenne

1. Koulumatkoilla ja koulun ulkopuoliseen opetukseen mentäessä noudatetaan liikennesääntöjä ja annettuja ohjeita. Erityistä varovaisuutta on noudatettava ajettaessa polkupyörällä koulun piha-alueella.
2. Polkupyörät säilytetään niille varatuilla paikoilla telineissä.
3. Koulupäivän aikana saa koulun pihalle tai urheilukentälle ajaa vain koulun ja Vekkulan henkilökunta tai Vekkulan hoitolaisten vanhemmat sekä linja-autot.
4. Oppilaita kuljettavat vanhemmat käyttävät Kiuruvedentien lastauslaituria.
5. Koulukyydeissä käyttäytyään rauhallisesti ja huomaavaisesti.

Poissaolot ja myöhästymiset

1. Jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, tulee kääntyä opettajan puoleen. Hän voi antaa luvan lähteä kotiin.
2. Jos lupaa poissaoloon ei ole ennalta voitu pyytää, on huoltajan ilmoitettava siitä mahdollisimman pian opettajalle.
3. Ennalta tiedettäviin poissaoloihin on pyydettävä lupa. Oppilas voi huoltajan kirjallisesta pyynnöstä saada vapaata koulusta luokanopettajan luvalla enintään viisi päivää ja rehtorin luvalla yli viisi päivää.
4. Myöhästymisen syy on aina selvitettävä opettajalle.

Työrauhan ylläpitäminen

1. Oppilaan velvollisuus on osallistua opetukseen, suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.
2. Oppilasta, joka häiritsee opetusta, rikkoo järjestystä, menettelee vilpillisesti tai käyttäytyy epäasiallisesti, voidaan rangaista kurinpidollisesti. Kurinpitotoimet kirjataan Wilmaan.
 - a) Opetusta häiritsevä oppilasta voidaan määrätä poistumaan oppitunnilta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta sen jäljellä olevaksi ajaksi. Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muuta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata em. poistumismääräystä.
 - b) Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi tai opetus vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.
 - c) Epäasiallisesti käyttäytyvä oppilas voidaan määrätä enintään kahden tunnin jälki-istuntoon.
 - d) Oppilaalle voidaan antaa kirjallinen varoitus.
 - e) Oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi.
3. Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Tupakointi ja päihteet

1. Tupakointi ja päihteiden sekä huumeiden käyttö ovat lain mukaan kielletty.

Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Järjestyssäännöt ovat nähtävissä kunnan ja koulun kotisivulla sekä Wilmassa. Järjestyssäännöt ovat myös koulun ilmoitustaululla ja jokaisessa luokkahuoneessa.

Järjestyssäännöt käsitellään vuosittain lukuvuoden alkaessa oppilaiden ja henkilökunnan kanssa. Säännöistä tiedotetaan myös huoltajille.

Järjestyssääntöjä tarkistetaan opetushallituksen ohjeiden mukaisesti oppilaiden, henkilökunnan ja huoltajien kanssa yhteistyössä.

Lisäksi koululle on laadittu käytänteet välitunneille. Luokkiin voidaan laatia yhdessä oppilaiden kanssa järjestyssääntöjen pohjalta luokkakohtaisia käytänteitä.

Poissaoloihin puuttuminen

Liitteenä olevan ohjeistuksen mukaan puututaan toistuviin epäselviin poissaoloihin.

Luokanopettaja / -valvoja vastaa luokkansa poissaolojen seurannasta. Koko koulun osalta poissaolojen seurannasta vastaa rehtori.

Oppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan etukäteen oppilaan poissaolosta. Muuhun kuin sairaudesta johtuvaan poissaoloon on huoltajan haettava lupa erikseen luokanopettajalta / -valvojalta. Yli viiden päivän pituiseen poissaoloon luvan antaa rehtori.

Oppilashuoltoryhmä keskustelee oppilaan poissaoloista ja sopii asiaan puuttumisesta. Tarvittaessa sovitaan toimenpiteistä ja vastuista. Luokanopettaja /-valvoja toimii linkkinä kodin ja koulun välillä, mikäli asiasta ei ole sovittu toisin.

Jos oppilaalla on 1-3 päivän sairauspoissaoloja yhteensä 10 työpäivää neljän kuukauden aikana, seuraa automaattinen puuttumiskäytäntö. Mikäli luokanvalvojan / -opettajan puuttumiskäytäntö ei tuo selvyyttä poissaoloihin tai ne jatkuvat, tarjotaan oppilaalle koululääkärin kohdennettua terveydentilan ja koulukuntoisuuden arviota. Luokanopettaja / -valvoja kertoo huoltajalle koulun ottavan yhteyttä kouluterveydenhoitajaan. Arvion perusteella koululääkärillä on velvollisuus tuoda perusopetuslain 40.§:n mukaisesti oppilashuoltoryhmän tietoon oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot.

Mikäli terveydentilan arvio ei anna selitystä poissaoloihin ja poissaolot jatkuvat, seuraa lastensuojeluilmoitus ja sitä kautta lastensuojelutarpeen arviointi. Koulun edustaja on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, jos oppilas on ollut poissa 100 tuntia lukuvuoden aikana, eikä kohdennetussa terveystarkastuksessa tai muussa puuttumiskäytännössä ole löytynyt hyväksyttävää syytä poissaoloihin.

Mikäli lastensuojeluilmoitus ei johda toimenpiteisiin tai selvittämättömät poissaolot jatkuvat, rehtori ilmoittaa asiasta sivistysosaston osastopäällikölle, joka vie asian tarvittaessa sivistyslautakunnan käsittelyyn. Lautakunta voi huomauttaa huoltajaa tai tehdä tutkintapyynnön poliisille oppivelvollisuuden valvonnan laiminlyönnistä.

Koulutehtävien laiminlyönti:

Kotitehtävien tarkoituksena on kerrata koulussa opittuja asioita. Oppilaan velvollisuus on huolehtia annettujen kotitehtävien tekemisestä. Huoltaja vastuulla on tarkistaa, että tehtävät tulevat tehdyksi. Oppilaan ollessa pois koulusta, oppilas tai huoltaja ottavat selville annetut kotitehtävät. Mikäli oppilas laiminlyö kotitehtävien tekemisen, maaseutukouluilla on omat käytänteet näiden tilanteiden varalle.

Opiskeluhuollon yhteistyö koulutuksen eri siirtymävaiheissa

Lapsen siirtyessä päivähoidosta esiopetukseen, siirtyy päivähoidossa käytetty varhaiskasvatussuunnitelma hänen mukanaan. Keväällä järjestetään keskustelu, johon osallistuvat lapsen vanhemmat, päivähoidon ja esiopetuksen edustus sekä tarvittaessa sidosryhmät. Tämä keskustelu on samalla esiopetuksen aloituskeskustelu.

Oppilaan siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen järjestetään helmi-maaliskuussa siirtopalaveri, johon osallistuvat varhaiskasvatuksen opettajat, tuleva esikoulun opettajat sekä erityisopettajat. Palaverin tarkoituksena on saada opetuksen järjestämisen kannalta tarvittava tieto esikoulunsa aloittavista oppilaista.

Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä yläkoulun erityisopettaja järjestää huhti-toukokuussa siirtopalaverit opettavien opettajien kanssa opetuksen järjestämisen kannalta tarvittavan tiedon saamiseksi. Yläkoulun erityisopettaja siirtää opetuksen kannalta tarvittavan tiedon muille opettajille. Nivelvaiheen siirtymää tuetaan myös oppilaanohjaajan ja/tai kuraattorin vierailulla 6-luokissa. Toukokuussa järjestetään 6-luokkalaisille ryhmäytymispäivä, johon tulevat luokanvalvojat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan. Syksyllä seitsemännellä luokalla ryhmäytymistä jatketaan.

4. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Opiskeluhoito on sekä koulun arjessa tapahtuvaa kaikkien koulun aikuisten luonnollista toimintaa, että monialaista yhteistyötä. Opiskeluhoillon tarkoituksena on tukea ja edistää lapsen tasapainoista ja tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista, sekä ehkäistä syrjäytymistä. Opiskeluhoillon tavoitteena on välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuurin edistäminen kouluyhteisössä. Opiskeluhoito on koko koulun ja sen toimintaympäristössä työskentelevien yhteinen asia.

Koulujemme opiskeluhoillon tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja kasvu ympäristö ja taata siten kaikille hyvä koulupäivä. Hyvä koulupäivä on sitä, että kaikilla on hyvä olla koulussa. Oppilaan luokanopettaja tai luokanvalvoja on lähinnä oppilasta ja tietää parhaiten mitä oppilaalle koulussa kuuluu. Moni oppilasta koskettava tai askarruttava asia ratkeaa usein oman opettajan johdolla. Opettaja pitää säännöllistä yhteyttä vanhempiin. yhteistyössä on tärkeää vanhempien osallisuus lapsen koulunkäynnissä.

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Oppilaan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Opiskeluhoillon asiantuntijaryhmään voidaan ottaa käsiteltäväksi yksittäisen oppilaan asia, jos asia ei ratkea luokanopettajan/-valvojan ja vanhempien välisissä keskusteluissa (katso Kasvatuskeskustelu-kaavio Luku 5.1) tai kun huoli oppilaasta vaatii asian käsittelyä. Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu oppilaan, tai jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa kirjalliseen suostumukseen. (Liite) Jos oppilas/vanhemmat haluavat hänen asiansa käsittelyyn voi oppilaan/vanhemman yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella osallistua tarvittavia opiskeluhoillon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä.

Alaikäinen tai muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa ja asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevaan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoillon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se selvästi ole hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluva sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoillon palveluja. Kaikkia opiskeluhoitotyöryhmän jäseniä sitoo vaitiolovelvollisuus. Yksittäisen oppilaan opiskeluhoollolliset asiat ovat salassa pidettäviä.

Opiskeluhoitotyöryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten

kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Aina ennen kuin yksittäisen oppilaan asiaa käsitellään monialaisessa asiantuntijaryhmässä, on hankittava asianosaisen tai hänen huoltajansa kirjallinen suostumus asian käsittelyyn. Suostumuksen hankkii se opiskeluhoollon työntekijä, joka katsoo, että asiaa tulisi käsitellä ryhmässä. Asianosainen oppilas ja hänen huoltajansa ovat mukana päättämässä, ketä asiantuntijoita ryhmään kutsutaan.

Kun opiskeluhoollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen oppilaan opiskeluhoollon tarvetta, tai kun sen jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja ja sovittuja yksilöllisiä opiskeluhoollon tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät oppilasta koskevat tiedot opiskeluhoollokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:⁹

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet, kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet, kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.
-

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoollokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.¹⁰

Opiskeluhoollokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhoollotietorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opetuksen järjestäjä nimeää rekisterille vastuuhenkilön. Opiskeluhoollotietorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä ja niitä säilytetään koulun kassakaapissa. Kouluterveydenhuollon henkilöstö sekä muut oppilashuoltoa toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat oppilaan yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Opiskeluhoollon kuraattori kirjaa yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot opiskeluhoollon kuraattorin asiakaskertomukseen.

⁹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 2 mom. ja 20 § 1, 3 ja 4 mom.

¹⁰ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 5 mom.

4.1 Oppilaalle tarjottava opiskeluhuollollinen tuki kurinpitörangaistuksen yhteydessä sekä silloin, kun opetukseen osallistuminen on eväTTY

Jokaiselle koululle on laadittu järjestyssäännöt, jotka käydään joka syksy läpi yhdessä oppilaiden kanssa. Jos oppilas rikkoo järjestyssääntöjä vastaan, opettaja tai tarvittaessa rehtori keskustelee oppilaan kanssa asiasta. Mahdollinen seuraamus voi olla kasvatuskeskustelu, jossa oppilas joutuu miettimään, mitä koulun sääntöä vastaan rikkoi ja miksi. Muita seuraamuksia voi olla esim. jälki-istunto.

Jos oppilas rikkoo koulun järjestyssääntöjä vastaan ja teon ollessa niin vakava, että oppilas on erotettava koulusta määräajaksi, asiasta ilmoitetaan huoltajille sekä suullisesti, että kirjallisesti. Jos oppilas erotetaan koulusta määräajaksi tai hänen opetukseen osallistumisensa evätään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, koulu huolehtii siitä, että oppilaalla on mahdollisuus suorittaa niitä tehtäviä ja opiskella niitä asioita, joita koulussa tuona aikana opiskellaan. Luokanopettaja tai -valvoja laatii erotetulle oppilaalle suunnitelman, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.

5 OPISKELUHUOLLON YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

Kodin ja koulun hyvän yhteistyön lähtökohtana on keskinäinen arvostus. Arvostukseen perustuvassa vuorovaikutuksessa opettajat, muut koulun työntekijät, vanhemmat ja oppilaat rakentavat yhteistä ymmärrystä lapsen hyvästä koulunkäynnistä ja oppimisesta. Yhteistyön päämäärä on oppimisen, terveen kasvun ja kehityksen tukeminen lapsen ja nuoren oppimispolun aikana.

Koulun tehtävänä on olla aloitteellinen yhteistyössä. Yhteistyö edellyttää keskinäistä luottamusta. Luottamuksen tärkein perusta on oikeudenmukaisuus. Luottamus rakentuu yhteistoiminnassa ja yhteisessä keskustelussa. Luottamuksen syntyyn tarvitaan aikaa, yhteisiä kohtaamisia sekä jatkuvaa, pitkäjänteistä ja aktiivista vuoropuhelua. Vanhempien luottamus kouluun ja lapsen saamaan opetukseen rakentuu siitä tiedosta, jonka he saavat opettajan ja lapsen välisestä suhteesta. Arvostava, lapsen yksilöllisyyttä kunnioittava asenne vahvistaa vanhemman roolia lapsen koulunkäynnin tukijana ja auttaa vanhempia ja opettajaa yhdessä löytämään sopivia tapoja tukea lapsen oppimista.

Yhteistyö alkaa kuulemisesta. Kuuleminen edellyttää turvallista ja avointa keskusteluympäristöä. Kuulluksi tuleminen kokemus on erityisen tärkeää kodin ja koulun ensimmäisissä tapaamisissa ja lapsen koulunaloituksen ja kouluasteelta toiselle siirtymisten yhteydessä.

Vieremällä kodin ja koulun yhteistyö alkaa yleensä, kun lapsi aloittaa koulun. Keväällä järjestetään jokaisella koululla kouluun tutustumispäivä, johon tulevat oppilaat ja vanhemmat osallistuvat. Luokan tuleva opettaja, tulevat oppilaat ja vanhemmat tutustuvat toisiinsa ja uuteen kouluun. Opettaja kertoo oppilaille ja vanhemmille koulunaloitukseen liittyvistä asioista.

Tiedottaminen on keskeinen osa kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Syksyllä 2011 Vieremän kouluissa otettiin käyttöön Wilma, jonka avulla tiedotetaan koulun ja luokkien asioista sekä vanhemmat ja opettajat voivat tiedottaa ja ilmoittaa asioita sekä käydä keskustelua. Ajankohtaisista asioista tiedotetaan myös koulujen tiedotteissa. Vanhemmille annetaan tietoa opetussuunnitelmasta,

opetuksen järjestämisestä, arvioinnista, oppilaan tuen tarpeista ja tuen saannin mahdollisuuksista. Opetussuunnitelma on nähtävillä koulun internetsivuilla ja Wilmassa.

Alakouluissa ja yläkoulussa järjestetään kaikille luokille yhteinen vanhempainilta alkusyksystä. Vanhempainilloissa tiedotetaan ja keskustellaan ajankohtaisista asioista.

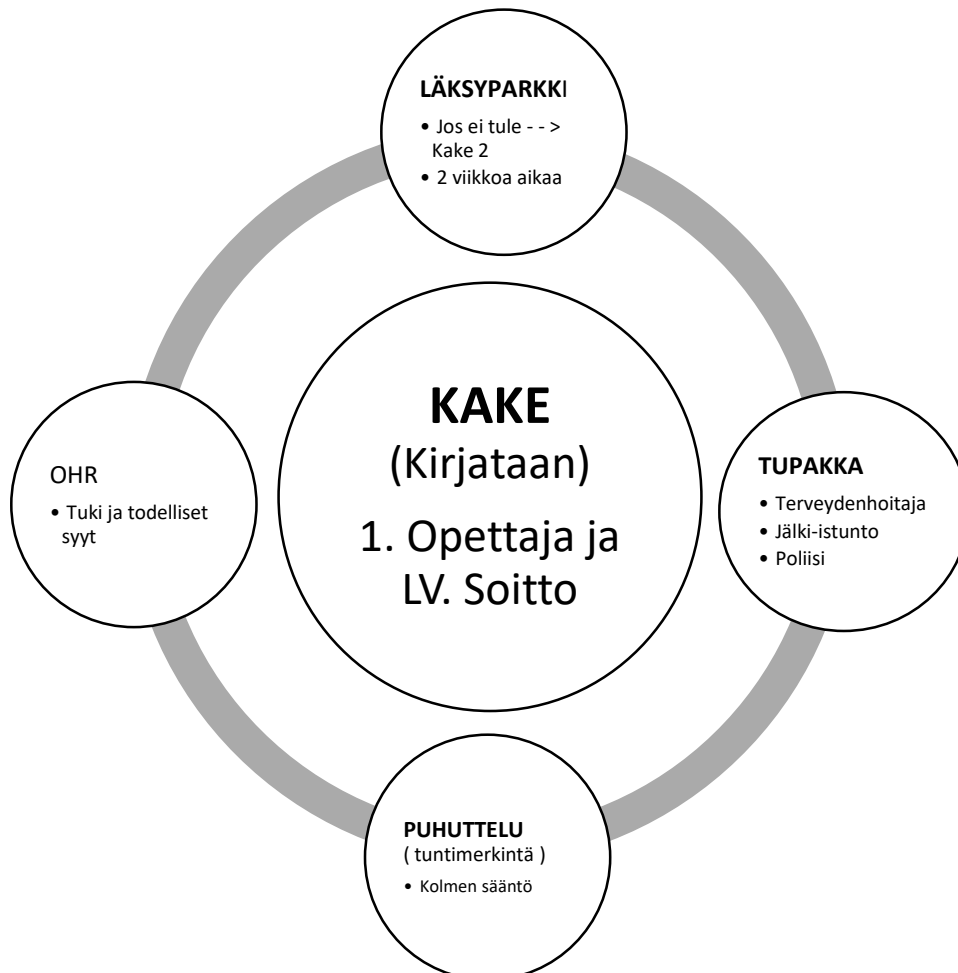
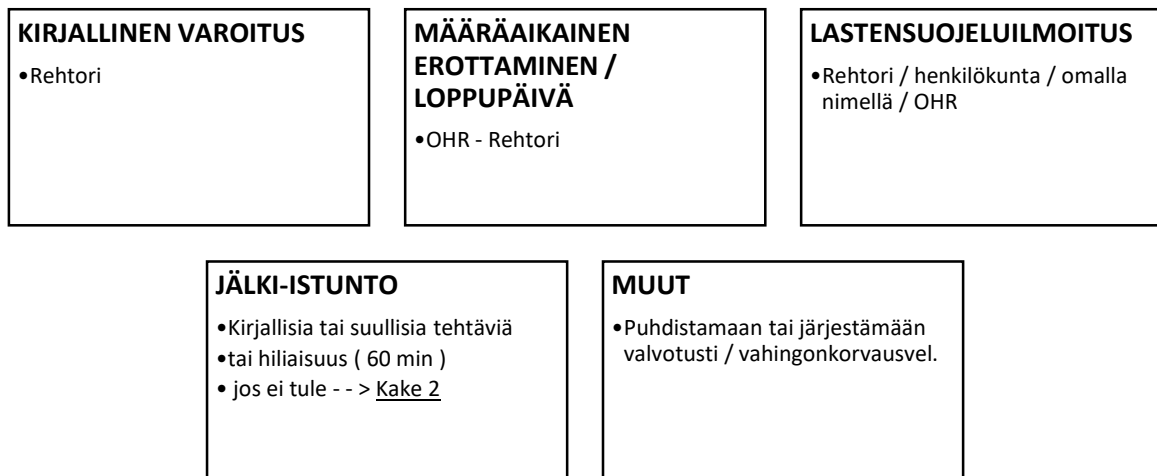
Kuudennen luokan keväällä järjestetään tulevien 7-luokkalaisten vanhemmille vanhempainilta, jossa käsitellään yläkoulun aloitukseen liittyviä asioita.

Luokkakohtaisia vanhempainiltoja opettajat järjestävät tarpeen mukaan. Luokan tasolla yhteistyön tarkoituksena on vahvistaa yhteisöllisyyttä ja luokan sosiaalisia suhteita.

Kouluilla järjestetään erilaisia tapahtumia lukuvuoden aikana. Vanhemmat kutsutaan mukaan osallistumaan ja järjestämään juhlia ja tapahtumia.

5.1 Kasvatuskeskustelu-toimintatapa

Kodin ja koulun yhteistyössä kaikki asiat pyritään hoitamaan avoimesti, tavalla, että vanhemmat osallistuvat aina omaa lastaan koskevien asioiden käsittelyyn ensisijaisina ja asian ollessa ajankohtainen. Vieremällä huolta herättävien asioiden käsittelyyn on kehitetty toimintatapa, jota kuvataan kaaviossa seuraavalla sivulla. Toimenpiteet alkavat sivun alareunasta tehostuen ylöspäin mentäessä. Toimintatapaa päivitetään tarpeen mukaan ja sitä käsitellään yhdessä vanhempien kanssa vanhempainilloissa.

5.2 Lastensuojeluilmoitus

Kun koulussa herää huoli siitä, että oppilaan hoito ja huolenpito eivät vastaa hänen tarpeitaan, olosuhteet vaarantavat kehitystä tai oppilaan oma käyttäytyminen on haitallista tai vaarallista, koululla on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus eli saattaa asia lastensuojelun arvioitavaksi. Tämän jälkeen lastensuojelu selvittää oppilaan lastensuojelun tarpeen ja käynnistää tarvittaessa työskentelyn lapsen ja hänen perheensä tukemiseksi ja auttamiseksi. Lastensuojelulla on myös mahdollisuus puuttua tilanteeseen välittömästi, jos se on välttämätöntä lapsen suojelemiseksi. Koulun ei siis tarvitse olla varma siitä, että tilanteessa tarvitaan lastensuojelun toimenpiteitä. Tämän arvion tekeminen on lastensuojelun tehtävä.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia opetustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluksessa toimivia työntekijöitä riippumatta heidän työ- tai palvelussuhteensa lajista. Ilmoitusvelvollisia ovat siis esimerkiksi opettajat, koulunkäyntiavustajat, kouluterveydenhoitajat, iltapäiväkerhonohjaajat ja kuraattorit. Koulussa työskentelevillä harjoittelijoilla tai vapaaehtoistyöntekijöillä ei ole ilmoitusvelvollisuutta mutta heilläkin on oikeus tehdä ilmoitus tarvittaessa. Lomake lastensuojeluilmoituksen tekemiseen löytyy internetistä Pohjois-Savon hyvinvointialueen sivuilta osoitteesta [Lastensuojeluilmoitus - Pohjois-Savon hyvinvointialue - Pohjois-Savo \(pshyvinvointialue.fi\)](https://pshyvinvointialue.fi)

Lapsella ja hänen huoltajillaan on pääsääntöisesti oikeus tietää, kuka lastensuojeluilmoituksen on tehnyt. Ilmoitusvelvollisten osalta ilmoittajan henkilöllisyyden salaaminen ei ole työskentelyn kannalta mielekästä eikä mahdollista. Hyvä käytäntö on, että ilmoituksen tekemisestä kerrotaan oppilaalle ja hänen huoltajalleen, ellei ole erityistä syytä pidättää tätä tietoa

Koululta tehtävässä viranomaisyhteistyössä pyritään joustavuuteen. Oppilashuoltoryhmä tai rehtori toimivat viranomaistyön organisoijina ja nämä tahot voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä kunnan sosiaalitoimeen, koulupoliisiin, pelastusviranomaisiin tai muihin tarpeellisiksi katsomiinsa viranomaisiin.

6 OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Koulun rehtori vastaa siitä, että henkilöstö, oppilaat ja huoltajat sekä yhteistyökumppanit perehdytetään oppilashuollon järjestämisestä koskevaan suunnitelmaan. Sivistisosaston osastopäällikkö ja koulujen rehtorit vastaavat opiskeluhoitosuunnitelman ja toimintaohjeiden päivittämisestä, seuraamisesta sekä toteutumisen seurannasta, arvioinnista ja tiedottamisesta.

7 VIEREMÄN MAASEUTUKOULUJEN KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN, SYRJINNÄN JA VÄKIVALLAN VASTAINEN SUUNNITELMA

Vieremän maaseutukoulujen kiusaamisen vastaisen suunnitelman tarkoituksena on määritellä, miten koulussamme toimitaan kiusaamista ennalta ehkäisevästä ja mahdollisissa kiusaamistapauksissa. Suunnitelma tarkistetaan säännöllisesti, ja siihen tehdään tarvittaessa muutoksia. Turvallisen oppimisympäristön luomisen kannalta on tärkeää aikuisten aito läsnäolo ja lasten ja nuorten kuunteleminen. Koulukiusaaminen on vakava, koulunkäyntiin vaikuttava ilmiö, jonka kitkemiseksi koko koulu on sitoutunut toimimaan.

7.1 Koulukiusaamisen määrittely

”Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti vahinkoa tai paha mieltä. Kiusaamiseksi määritellään siis puolustuskyvyttömän oppilaan tahallinen vahingoittaminen. Kiusaamisella on ominaispiirteitä, jotka erottavat sen esimerkiksi riitelystä, häirinnästä tai yksittäisestä väkivaltatilanteesta. Näitä ominaisuuksia ovat esimerkiksi toistuvuus, tietoisuus ja vallankäyttö.” (Opetushallitus, 8.)

Nettikiusaaminen tarkoitetaan tarkoituksellista ja toistuvaa pahan mielen aiheuttamista, kuten pilkkaamista, nöyryyttämistä ja uhkailua netin, kännykän tai muiden elektronisten laitteiden avulla. Nettikiusaamista on myös se, jos toiselle aiheutuu mielipahaa verkossa tahattomasti tai vahingossa. Nettikiusaamiseen sisältyy lisäksi seuraavia piirteitä: nimettömyys ja kasvottomuus sekä ajan ja paikan rajattomuus.

Kiusaaminen voi esiintyä fyysisenä, psyykkisenä tai sanallisena kiusaamisena. Kiusaamiseen liittyy vallankäyttöä. Kiusaaminen jaetaan epäsuoraan ja suoraan kiusaamiseen. Suoralla kiusaamisella tarkoitetaan esimerkiksi potkimista, lyömistä, tavaroiden ottamista, uhkailua tai nimittelyä. Epäsuora kiusaaminen voi ilmetä on esimerkiksi juoruiluna, valehteluna, takanapäin puhumisena tai porukan ulkopuolelle jättämisenä.

7.2 Kiusaamisen ehkäisy

Kiusaamisen ehkäisy on vaikuttamista oppilasryhmän toimintaan, turvallisen oppimisympäristön luomista sekä vuorovaikutustaitojen kehittämistä. Ennaltaehkäisyssä aikuisten malli, nopea puuttuminen ja oppilaan omien ja toisten vahvuuksien kunnioittaminen ovat keskeisessä roolissa.

Koulukiusaamista ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä koulussamme

- Turvallisen ja avoimen ilmapiirin luominen
- Koulun yhteishengen parantaminen
- Koulun järjestyssääntöjen läpikäynti lukuvuoden alussa
- Avoin kiusaamisesta puhuminen, tiedon lisääminen oppilaille, huoltajille ja opettajille (kiusaamisen vastainen suunnitelma on luettavissa kunnan nettisivuilta, opetus/kirkonkylän koulu.)
- Riittävä valvonta
- Oppilashuollolliset toimenpiteet; oppilashuoltoryhmä, kouluterveydenhoito
- Yhteisvastuun ja yhteisöllisyyden korostaminen

Sosiaalisten taitojen kehittäminen

- Sosiaalisten -ja tunnetaitojen opettaminen
- Hyvät käytöstavat, Huomaa hyvä -pedagogiikka
- Toisten kunnioittaminen
- Koulun aikuiset mallina

Kiusaamisen havaitseminen:

- Välituntivalvonnassa ja oppitunneilla pyritään kiinnittämään huomiota mahdolliseen kiusaamiseen.
- Oppilashuoltoryhmissä vaihdetaan ajatuksia aiheesta. Tarvittaessa keskustellaan alan asiantuntijoiden kanssa.
- Kodin ja koulun välinen yhteistyö
- Rohkaistaan oppilaita kertomaan kiusatuksi tulemisesta tai havainnoista

Välitön puuttuminen:

- Asiasta tiedon saanut opettaja keskusteleo asianosaisten kanssa, tarvittaessa rehtori mukaan keskusteluun
- Yhteys luokanvalvoajaan tai -opettajaan
- Tarvittaessa mukaan otetaan oppilashuoltoryhmä
- Tapahtumat kartoitetaan tarkasti ja kirjataan ylös
- Yhteys sekä kiusaajan että kiusatun huoltajiin
- Sovitaan yhdessä seuraamukset, yhteinen tapaaminen ja seuranta-ajankohta
- Vakavissa tapauksissa yhteys poliisiin (Ankkuri-ryhmä)
- Tarjotaan kuraattorin, koulupsyykkarin tai psykologin apua sekä kiusaajalle että kiusatulle

LÄHTEET

Opetushallitus, Kiusaamisen vastainen opas (viitattu 26.10.2020), Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kiusaamisen-vastainen-tyo-kouluissa-ja-oppilaitoksissa>, 8.

Poissaoloihin (luvatun poissaolo, sairauspoissaolo ja muu huolestuttava poissaolo) puuttuminen perusopetuksessa

Opetuksen järjestäjän seurattava perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja ilmoitettava poissaoloista huoltajalle (POL 26§)

Puutu heti ja selvitä oppilaan ja huoltajan kanssa

- Luvattomat poissaolot
- Selvittämättömät poissaolot, poissaoloselvitykset puutteellisia
- Toistuvat ja pitkäkestoiset sairauspoissaolot
- Toistuvat poissaolot samasta oppiaineesta sekä tietyiltä viikonpäiviltä
- Toistuvat myöhästymiset
- Tunnilta kesken poistuminen, koulusta kesken päivän poistuminen
- Oppilas koulussa, mutta ei tunnilla

Huoltajalla lainmukainen velvollisuus varmistaa, että huollettavan oppivelvollisuus tulee suoritettua (POL 26§)

Ennaltaehkäisevä työ

Yhteisöllinen toiminta

Oppilaiden, huoltajien, kouluhenkilöstön osallisuuden lisääminen

Vuorovaikutteinen yhteistyö kodin ja koulun välillä

Positiivinen palaute, oppilaan yksilöllinen kohtaaminen

Oppilaiden läsnäoloa koulussa seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti luokanopettajan / -valvojan toimesta

Huoli puheeksi

Luokanopettaja/-valvoja seuraa oppilaiden poissaoloja systemaattisesti ja jatkuvasti. Myös aineopettajat seuraavat oppilaiden poissaoloja oppiainekohtaisesti.

Oppilaan poissaoloista herää huoli:

Opettajalla on lain mukainen velvoite puuttua poissaoloihin, mikäli oppilaan poissaoloista herää huoli.

Opettaja voi konsultoida oppilashuoltoa matalalla kynnyksellä.

Luokanopettaja/-valvoja keskustelelee asiasta oppilaan ja huoltajan kanssa. Yhdessä sovitaan yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään.

Yli 30 h

Luokanopettaja/-valvoja ottaa asian puheeksi oppilaan ja huoltajan kanssa sekä selvittää oppilaan poissaolojen syitä ISAP-kyselyn avulla

Luokanopettaja/-valvoja sopii oppilaan ja huoltajan kanssa tukitoimet ja seurannan

Luokanopettaja/-valvoja asettaa aikataulun seurannalle

Oppilashuollon konsultointi matalalla kynnyksellä

Tarvittaessa luokanopettaja/-valvoja sopii oppilaan ja huoltajan kanssa yhteisestä tapaamisesta monialaisessa asiantuntijaryhmässä, joka sopii tukitoimista ja seurannasta yhdessä

Tarvittaessa koulun ulkopuolisten tahojen konsultaatiot

Yli 50 h

Luokanopettaja/-valvoja ottaa asian puheeksi oppilaan ja huoltajan kanssa sekä selvittää oppilaan poissaolojen syitä ISAP-kyselyn avulla

Luokanopettaja/-valvoja kutsuu monialaiseen asiantuntijaryhmään toimijat, jotka arvioidaan tarpeelliseksi oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi

Palaverissa sovitaan yhdessä tukitoimet, miten oppilaan tilanteen etenemistä seurataan ja kuka siitä vastaa miltein osin

Sovitaan myös koulun tukitoimet, seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilö oppilaan asioissa

Harkitaan sosiaalihuoltolain mukaista yhteydenottoa tuen tarpeen arvioinnin käynnistämiseksi yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa (SHL 36§)

Yli 70 h

Oppilaan tilannetta seurataan jatkuvasti

Jos tilanne ei koulun tukitoimista, seurannasta ja huoltajien kanssa tehdystä yhteistyöstä huolimatta korjaannu, tehdään sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL 36§) ja harkittaessa lastensuojeluilmoitus (LSL 25§) oppilashuollon konsultaation pohjalta

Koulu on tässä vaiheessa selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti

Lastensuojeluilmoituksen pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantamisesta (LSL 25§)

Sovitaan seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilö oppilaan asioissa

Suostumus opiskeluhoollon palveluihin

Vieremän kunta

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) luku 3 19§

Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhooltoasian käsittely

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänelle ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.

Opiskeluhooltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudessa annetun lain (621/1999) 26§:n 3 momentissa säädetään.

Opiskelija

Henkilötunnus

Luokka

Käsiteltävä asia

Asian vireille panija

Asiantuntijaryhmään osallistuvat henkilöt _____ . _____ .20_____

<u>Nimi:</u>	<u>Ammatti- / virka-asema:</u>

Päivämäärä _____ . _____ .20_____

Opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön allekirjoitus ja nimenselvennys

VIEREMÄN KUNTA

OPISKELUHUOLTOKERTOMUS

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 luku 20§

Salassa pidettävä

o Opiskelijan nimi:	Henkilötunnus:	Kotikunta:
Yhteystiedot:		
Huoltajan nimi:	Huoltajan yhteystiedot:	
Palaverin kirjausten tekijä:	Ammatti- / virka-asema:	
Palaverin osallistujat:	Ammatti- / virka-asema:	
Palaverin aihe:	Vireille panija:	
Tuotetut tukitoimenpiteet (mm. arviot, tutkimukset, selvitykset, yhteistyö eri tahojen kanssa):		

Tuoteutumissuunnitelma, palaverin päätökset ja niistä vastaavat tahot:

Seurantapalaverin ajankohta:

Tiedot saa luovuttaa (eri tahot):

Paikka ja päivämäärä:

Kirjaajan allekirjoitus:
